

(For candidates admitted from 2022 - 2023 onwards)

M.A. DEGREE EXAMINATION, NOVEMBER 2023.

Sanskrit

SAMKHYAKARIKA

Time: 3 hours

Maximum: 75 marks

Answer ALL questions:

SECTION – A (20Marks)

I. A. Choose the best Answer: 5x1=5

1. कपिलः।

a. सांख्य b. चार्वाक c. योग d. वेदान्त

2. The term Philosophy may be translated as

a. दर्शना b. रचना c. भावना d. विशेषण

3. Nyayasutram

a. बुद्ध b. जमिनी c. गौतम d. कपिल

4. Isvarakrsna

a. Tarkasangraha b. Prameyavada c. Samkhyasutra d. Samkhyakarika

5. The founder of Vaishesika system is

a. कपिलः b. कणादः c. गौतमः d. ब्रह्मा

B. Fill in the blanks: 5x1=5

6. ----- is the first principle of सांख्यदर्शनम् ।

7. ----- is the founder of Yoga दर्शनम् ।

8. The term Samkhya in Samkhya philosophy means _____

9. According to the Samkhya प्रमाणा's are -----.

10. Samkhya Karika is also called -----.

II. Write a short note: 5x2=10

11. मनः ।

12. पञ्चवायवः ।

13. दुःखत्रयम् ।

14. इन्द्रियम् ।

15. जिज्ञासा ।

PART B - (5X5=25 Marks)

Answer **ALL** questions, choosing either (a) or (b).

Explain the following Karikas:

16. a. जिज्ञासा तदपघातके हेतौ ।

Or

b. प्रमेयसिद्धिः प्रमाणाद्धि ।

17. a. नैकान्तात्यन्ततोऽभावात् ।

Or

b. त्रिविधं प्रमाणमिष्टम् ।

18. a. तद्विपरीतस्तथा च पुमान् ।

Or

b. वाक्पाणिपादपायूपस्थाः कर्मेन्द्रियाण्याहुः ।

19. a. पुरुषबहुत्वं सिद्धम् ।

Or

b. तस्मादपि षोडशकात्पञ्चभ्यः पञ्चभूतानि ।

20. a. साम्प्रतकालं बाह्यं त्रिकालमाभ्यन्तरं करणम् ।

Or

b. भावैरधिवासितं लिङ्गम् ।

PART C - (3X10=30 Marks)

Write an essay on any **three**.

21. Explain the प्रमाण's of सांख्य ।

22. Discuss the प्रकृति according to Samkhya.

23. Explain the सत्कार्यवाद of सांख्य ।

24. Summarise - पङ्क्थवदुभयोरपि संयोगः तत्कृतः सर्गः ।

25. Write an essay on the dualism of सांख्य philosophy.
